

Alþingi
Erindi nr. Þ 131/1543
komudagur 25.4. 2005

Landbúnaðarnefnd Alþingis
Alþingi
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 18. apríl 2005
SP/hó

Efni: Frumvarp til laga um Landbúnaðarstofnun, 700. mál og breytingar á ýmsum lögum, við stofnun Landbúnaðarstofnunar, 701. mál
Tilv: 2005040009

Vísað er í erindi landbúnaðarnefndar Alþingis dags. 12. apríl sl. varðandi ofangreint frumvarp.

Búnaðarþing og stjórn Bændasamtaka Íslands fengu frumvarpið til umfjöllunar frá landbúnaðarráðuneytinu, áður en það var lagt fram, og skiluðu ráðherra meðfylgjandi umsögn, sem hér með vísast til, enda hefur frumvarpið lítt eða ekki breyst síðan hún var skrifuð.

Það skal áréttað hér, að ekki er talið rétt að skilgreina hæfniskröfur forstjóra eins og gert er í frumvarpinu. Stofnunin starfar á fleiri sviðum, og enda þótt hlutur yfirdýralækis verði augljóslega langstærstur, er ekki æskilegt að binda í lög, að forstjórinn skuli vera dýralæknir. Það varðar hins vegar miklu, og ætti að festa í lögnum, að hver skrifstofustjóri sé faglega ábyrgur fyrir sínum málaflokki.

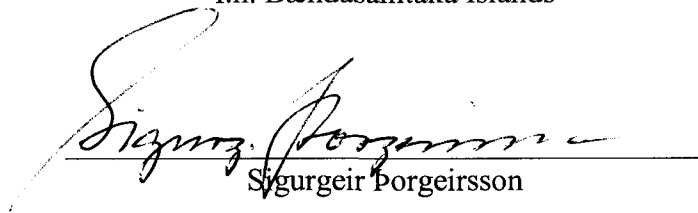
Í ákvæði til bráðabirgða (I) er kveðið á um að starfsfólki stofnana, sem lagðar verða niður, skuli boðin störf við hina nýju stofnun. Það leiðir hugann að því, hvort ekki sé eðlilegt, ef umfangsmikil verkefni verða flutt frá Bændasamtökunum til Landbúnaðarstofnunar, að fólki, sem sinnir þeim störfum nú, verði boðin störf við stofnunina.

Í umsögn fjármálaráðuneytisins um frumvarpið segir m.a.:

“Fjármálaráðuneytið miðar við að fjárheimildir verkefna fylgi frá þeim stofnunum sem verða lagðar niður og frá aðalskrifstofu landbúnaðarráðuneytisins og Bændasamtökunum til hinnar nýju stofnunar”.

Hvað þetta varðar, skal vakin athygli á því, sem fram kemur í meðfylgjandi bréfi til landbúnaðarráðherra. Á því getur enginn vafi leikið, að verði verkefni, sem frumvarpið fjallar um, flutt í heild frá BÍ til Landbúnaðarstofnunar, verður kostnaður við þau miklu meiri en Bændasamtökin hafa fengið greitt fyrir þessi verkefni.

Virðingarfyllst,
f.h. Bændasamtaka Íslands

Sigurgeir Þorgeirsson

Hr. landbúnaðarráðherra
Guðni Ágústsson
Landbúnaðarráðuneytinu
Sölvhólsgötu 7
150 REYKJAVÍK

AFRIT

Reykjavík 21. mars 2005
SP/hó

Efni: Drög að frumvarpi til laga um Landbúnaðarstofnun (mál 45)

Tilv: 2004110005

Ofangreind frumvarpsdrög voru lögð fyrir búnaðarþing 2005, sem ályktaði eftirfarandi:

“Búnaðarþing 2005 hefur skoðað lauslega drög að frumvarpi til laga um Landbúnaðarstofnun og sér margt jákvætt í þeim. Þingið leggur þó áherslu á að ekki hljóttist af þessu kostnaðarauki fyrir bændastéttina. Að öðru leyti felur búnaðarþing stjórn Bændasamtaka Íslands að gefa umsögn um frumvarpsdrögin þar sem ekki hefur unnist tími til að kynna sér málið til hlítar á þinginu.”

Stjórn Bændasamtaka Íslands fjallaði um frumvarpsdrögin á síðasta fundi sínum, en síðan þá hafa nokkrar breytingar orðið á þeim. Er þar fyrst til að taka að forstjóri Landbúnaðarstofnunar skal vera “menntaður dýralæknir með æðri prófgráðu á því sviði”, og þýðir þetta í raun að forstjóri stofnunarinnar verði jafnframt yfirdýralæknir. Fyrir þessari breytingu má færa viss rök, en hún orkar jafnframt tvímælis. Eftirfarandi hugmynd er til íhugunar fyrir ráðuneytið. Skilgreindar séu almennar menntunar og hæfniskröfur forstöðumanns, þar sem eðlilegt er að gera kröfur um menntun í landbúnaðartengdum fögum auk framhaldsmenntunar og stjórnunarreynslu. Lögin heimili, að forstöðumaður sé jafnframt yfir einni af skrifstofunum, og loks er mikilvægt að hver skrifstofa sé faglega ábyrg fyrir sínum málefnum.

Stjórn BÍ fjallaði fyrst og fremst um verkefni þau sem Bændasamtökin sinna, og mælt er fyrir um að eigi að flytjast til hinnar nýju stofnunar. Því er hér ekki fjallað frekar um þá efnislegu breytingu sem felst í sameiningu þeirra stofnana og eftir atvikum annarra verkefna og embætta sem frumvarpið stefnir að.

Það er rétt, sem fram kemur í athugasemd við 29. grein bandormsfrumvarpsins um breytingu á lögum vegna stofnunar Landbúnaðarstofnunar, að sum stjórnarsýsluverkefni, sem BÍ sinna, geta skapað hagsmunaárekstra og valdið samtökunum óþægindum, þótt allt hafi þetta gengið hnökralítið til þessa. Að því leyti kann það að vera kostur fyrir samtökin sem slík, að þessi verkefni séu ekki á þeirra höndum.

Vegna beingreiðslna í mjólk: 4.016 þús. kr.
Vegna beingreiðslna sauðfjár: 2.073 “ “
Vegna garðyrkjusamnings: 2.121 “ “

Meðfylgjandi er listi yfir þau verkefni sem Bændasamtökin sinna nú samkvæmt búvörulögum og búvörusamningum. Verkefni, sem flokkast undir 29. grein í bandormsfrumvarpinu eru auðkennd með *, en tekið skal fram, að vegna þess hve verkefni fléttast saman, er aðgreiningin ekki alltaf skýr (sjá einnig athugasemd í lið 1. Samtök afurðastöðva í mjólkuriðnaði (SAM) og Landssamtök sláturleyfishafa (LS) annast sum þessi verkefni í umboði BÍ (skv. heimild í lögum og með staðfestingu ráðherra) og fá greitt fyrir, og nam sú upphæð alls 4,6 millj. kr. á síðasta ári.

Samkvæmt lauslegri áætlun nam kostnaður BÍ vegna þeirra verkefna sem tilgreind eru á meðfylgjandi fylgiskjali um 25 millj. kr. á síðasta ári, og eru þá verkefni sem falla undir 42. gr. og 44. gr. ekki meðtalin. Meðtalin er þá þátttaka í sameiginlegum kostnaði, en ekki talinn neinn stofnkostnaður. Það er hins vegar mikilvægt, að einungis minni/lítill hluti þessa kostnaðar fellur niður, þótt verkefni verði flutt, vegna þess hve samtvinnuð sum þeirra eru öðrum verkefnum hjá BÍ.

Að öllu þessu virtu þykir stjórn BÍ nokkuð ljóst, að kostnaður við þessi verkefni muni stórákast, ef þau verða flutt í heilu lagi, þ.e. með skýrslusöfnun, gagnagrunnum o.s.frv. Verði það samt sem áður niðurstaðan, er það skýlaus krafa, að sú kostnaðaraukning bitni ekki á bændum eða samtökum þeirra.

3. Aths. við f. lið 2. gr. Þótt búfjárefirlit og skýrslusöfnun því tengd flytjist til Landbúnaðarstofnunar myndu Bændasamtök Íslands áfram votta hvort sauðfjárskýrslum hefur verið skilað sbr. 42 gr. laga nr 99/1993.
4. Að svo stöddu er ekki gott að meta hve mörg störf hjá Bændasamtökum Íslands myndu leggjast niður við áformaðar breytingar. Það veltur meðal annars á því hvort samtökin gegna áfram hlutverki við skýrslusöfnun o.fl. Samtökin setja fyrirvara um kostnað sem kann að hljóttast vegna niðurlagningar starfa.

Ekki er hjá því komist að nefna að mál þetta bar hratt að, og hafði búnaðarþing lítinn tíma til að fjalla um það. Verði frumvarpið að lögum munu fylgja því margvíslegar breytingar á innra starfi Bændasamtaka Íslands, þar sem þau verkefni sem tilgreint er í lögunum að flytjast eigi til Landbúnaðarstofnunar tengjast fleiri verkefnum. Því verður að hafa þann fyrirvara á, að of stuttur tími hefur gefist til að fara yfir og greina málið til hlítar. Bændasamtökin eru reiðubúin til frekari viðræðna um framhaldið.

Virðingarfyllst,

f.h. Bændasamtaka Íslands

Sigurður Þorgeirsson

- BÍ tekur saman skrá um aðila sem undanþegnir eru útflutningsskyldu sbr. reglugerð nr. 524/1998, með síðari breytingum, á grundvelli staðfestingar búfjárefirlitsmanns. – fellur undir VI. kafla.
- BÍ reiknar útflutningsskyldu skv. auglýstu útflutningshlutfalli árlega og ákvæðum um undanþágu frá útflutningsskyldu sbr. reglugerð nr. 524/1998. Framkvæmt af Landssamtökum sláturleyfishafa skv. sérstöku samkomulagi staðfestu af landbúnaðarráðherra. – fellur undir VI. kafla
- BÍ tekur saman skýrslur um útflutning sláturleyfishafa á kindakjöti og ber saman við álagða útflutningsskyldu. Framkvæmt af Landssamtökum sláturleyfishafa samkv. sérstöku samkomulagi staðfestu af landbúnaðarráðherra. . – fellur undir VI. kafla
- BÍ sér um álagningu og innheimtu útflutningsgjalds sbr. auglýsingu landbúnaðarráðherra hverju sinni. . – fellur undir VI. kafla
- BÍ sér um afgreiðslu sumarálags á dilkaslátrun skv. árlegu samkomulagi BÍ, Landssamtaka sláturleyfishafa og Landssamtaka sauðfjárþænda, sem ráðherra staðfestir. Framkvæmt af Landssamtökum sláturleyfishafa samkv. sérstöku samkomulagi staðfestu af landbúnaðarráðherra. – fellur ekki beint undir búvörulög
- BÍ sér um útreikning og afgreiðslu vaxta og geymslugjalda skv. árlegu samkomulagi BÍ, Landssamtaka sláturleyfishafa og Landssamtaka sauðfjárþænda, sem ráðherra staðfestir. Framkvæmt af Landssamtökum sláturleyfishafa samkv. sérstöku samkomulagi staðfestu af landbúnaðarráðherra. Vaxtagjöld renna til afurðastöðva en þændur sem geyma lömb til slátrunar frá og með nóvember fá greidd geymslugjöld samkvæmt samkomulaginu. fellur ekki beint undir búvörulög
- BÍ sér um niðurgreiðslur á ull samkvæmt sauðfjársamningi – fellur ekki beint undir búvörulög.
- Árlega skapast töluverð vinna við að taka saman upplýsingar um framleiðsluheimildir lögbýla vegna málareksturs af ýmsu tagi, bæði sem Bændasamtök Íslands eru aðilar að auk þess sem einstaklingar eigendur/ábúendur á lögbýlum (þar með talið landbúnaðarráðuneytið) óska iðulega eftir slíkum yfirlitum. *
- Lögfræðikostnaður og fjárhagsleg áhætta vegna málaferla. *
- Framkvæmd áðurtalinna verkefna felur m.a. í sér samskipti við, Landbúnaðarráðuneytið, framkvæmdanefnd búvörusamninga, landssamtök sláturleyfishafa, sláturleyfishafa, búnaðarsambönd og sauðfjárþændur.

XI kafli – um framleiðslu og verðmyndun garð- og gróðurhúsaafurða

Samkvæmt reglugerð um beingreiðslur sem gefin er út árlega (BÍ falin framkvæmd):

- Safna upplýsingum fyrir Framkvæmdanefnd búvörusamninga til að grundvalla á áætlun um heildarframleiðslu á tómötum, agúrkum og papriku ár hvert til að byggja á áætlun um einingaverð beingreiðslna
- Endurskoða áætlun um heildarframleiðslu á tómötum, agúrkum og papriku tvisvar á ári og gera tillögur um breytingar á einingaverði
- Tilkynna handhöfum beingreiðslna um breytingar á einingaverði
- Auglýsa nýja reglugerð og frest fyrir nýja framleiðendur til að sækja um beingreiðslur
- Taka við nýjum umsóknum um beingreiðslur og áætlunum um framleiðslu.
- Skrá handhafa beingreiðslna og breytingar á þeim
- Taka á móti upplýsingum um framleiðslu, reikna út beingreiðslur og sjá um að senda í skuldajöfnun til ríkisins og síðan afgreiðslu til handhafa beingreiðslna mánaðarlega.
- Annast lokauppgjör árlega

Samkvæmt reglum um úreldingu gróðurhúsa á árunum 2002-2006

- Auglýsa árlega eftir umsóknum um úreldingu gróðurhúsa
- Taka á móti umsóknum, og forgangsraða
- Gera samninga við umsækjendur um úreldingu eftir að umsókn hefur verið samþykkt.
- Greiða út úreldingarbætur

Annað:

- Lögfræðikostnaður og fjárhagsleg áhætta vegna málaferla.
- Framkvæmd áðurtalinna verkefna felur m.a. í sér samskipti við, Landbúnaðarráðuneytið, garðyrkjubændur, afurðastöðvar í garðyrkju, Samband garðyrkjubænda og fleiri.
- Halda saman tölfraðilegum upplýsingum um framleiðslu og framleiðendaverð á ofangreindum afurðum.

Annað: